

RÕUGE VALLA LEHT

MÄGEDE HÄÄL

NR 1

JAANUAR 2019

Ilmuma hakkab ajaleht Mägede Hääl

Teie ees on Rõuge valla ajalehe Mägede Hääl päris esimene number. Tegu on valla uue väljaandega, mis hakkab asendama senist infolehte. Kuigi esialgu peeti plaani hakata välja andma kahte väljaannet, info- ja ajalehte, siis uue valla esimese eluaasta jooksul on mõtted saanud settida ja kogemused koguneda ning nõnda jõutud arusaamisele, et kõige sobilikum on keskenduda ühele lehele. Sestap hakkab teie postkastidesse iga kolme nädala tagant jõudma Rõuge valla ajaleht Mägede Hääl ning Rõuge valla infoleht enam ei ilmu. Valla ajaleht jõuab Rõuge valla territooriumil asuvatesse postkastidesse tasuta, jätkuvalt on võimalus leht tasuta

kaasa võtta ka poodidest ning ühtlasi lugeda lehte digitaalselt valla veebilehelt.

Mägede Hääl hakkab teieni tooma teavet vallas toimunud ja toimuvatest üritustest, jagama infot üldisemat elukorraldust puudutavate teemade kohta, kajastama meie piirkonna traditsioone, valla inimeste, seltside ja ettevõtete tegemisi ning saavutusi, samuti vallavalitsuse ja vallavolikogu tööd ja muid olulisi teemasid. Nõnda nagu varem, ootame ka edaspidi kõigi vallainimeste panust lehe koostamisel. Saatke lugusid ja pilte aset leidnud või lähenevatest üritustest, väljasõitudest, saavutustest, aga ka

huvitavatest seikadest, tähelepanekutest, mälestustest jne. Ajalehe toimetajaga saab kaastööde asjus nõu pidada e-posti teel kommunikatsioon@rauge.ee või telefonil 5346 5809.

Kuidas sai ajaleht endale nime? Rõuge valla ajalehe nime sünnilugu sai alguse aasta tagasi 26. veebruaril, kui kuulutati välja ajalehe nimekonkurss ning kutsuti kõiki esitama nimekandidaate, et meie sõnumikandja saaks värvika ja piirkonda iseloomustava nime.

Ettepanekuid sai edastada kuni 12. märtsini ning selleks ajaks oli laekunud

28 erisugust ajalehenime. Edasi läks sobilikumate väljasõelumine volikogu ettevõtetus- ja arengukomisjoni kätte, kes otsustas rahvahääletusele saata viis nimekandidaati: Rõuge Sõnumid, Rõuge Rõkked, Mägede Hääl, Rõuge valla ajaleht ja Torniööbik. Oma lemmiku poolt oli võimalik hääl anda kuni 14. maini. Tulemused olid järgmised: 31,1% häältest kogus Mägede Hääl, 23,8% häältest Torniööbik, 20,1% sai Rõuge Sõnumid, 15,2% hääletas Rõuge valla ajalehe nimekandidaadi poolt ning 9,8% nime Rõuge Rõkked poolt.

Katre Palo
kommunikatsioonispetsialist

Toomapäeval said Rogosis tunnustamisõhtul kokku meie valla noored

21. detsembril tunnustas Rõuge vald meie aktiivsemaid ja silmapaistvamaid noori. Foto: Rõuge noorsootöö keskus

Näitleja ja laulja Adeele Sepa ja kitarristi Jaan Jaago esitus viis luule ja lauluga hingerännakule. Foto: Rõuge noorsootöö keskus

Rõuge valla noori on aasta jooksul märgatud ja tunnustatud palju kordi: nende innukus, aktiivsus ja julgus on jäänud silma nii maakonna kui ka laiemal tasandil. Selleks et meie noortele veelkord kiitust avaldada ja nende panuse olulisust esile tuua, peeti toomapäeval, 21. detsembril Ruusmäel Rogosi mõisas valla noorte tunnustamisüritus. Noori ootas meeleolukas kontsert näitleja ja laulja Adeele Sepa ning kitarristi Jaan Jaago esituses.

Tänuõhtul jagati noortele ka vallapoolseid tunnustusi, neid anti seitsmes kategoorias: heategija, hea algataja/algatuse eestvedaja, aktiivne noor, parim muutuja, hea kaasaja, üllatav oskus, hea idee. Ettepanekuid tunnustamiseks

said teha kõik, kellel oli mõne noorega positiivne ja meeldejäädv kogemus.

Tunnustuse said:

1. Rando Mahlapuu – heategija
2. Carlos Jaaska – heategija
3. Lukas Vahter – heategija
4. Jessica Jaaska – hea algataja/algatuse eestvedaja
5. Lisette Raudsepp – hea algataja/algatuse eestvedaja
6. Loore Eliise Välimets – hea algataja/algatuse eestvedaja
7. Brigitta Kostabi – hea algataja/algatuse eestvedaja
8. Elisa Laura Saaron – hea algataja/algatuse eestvedaja
9. Paul Tulviste – aktiivne noor
10. Joonas Udsu – aktiivne noor

11. Anett Kaupmees – aktiivne noor
12. Ralf Piirijõe – aktiivne noor
13. Hanna-Liisa Sarik – aktiivne noor
14. Laura Perli – aktiivne noor
15. Andreas Vesper – aktiivne noor
16. Lauri Saal – aktiivne noor
17. Sofia Semevsky – hea algataja/algatuse eestvedaja
18. Rasmus Hainoja – aktiivne noor
19. Markus Soe – aktiivne noor
20. Sten Valge – aktiivne noor
21. Germo Tammsalu – parim muutuja
22. Kristiina Kibena – hea kaasaja
23. Inessa Rebeca Vellak – hea kaasaja
24. Robin Valge – hea kaasaja
25. Arvo-Martin Ülper – üllatav oskus
26. Lisette Heitur – hea idee
27. Mirko Janus – hea kaasaja
28. Robin Saarniit – üllatav oskus

29. Lauri Sügis – heategija
30. Mairo Reinsaar – üllatav oskus
31. Roven Kauts – hea algataja/algatuse eestvedaja
32. Andres Laur – heategija
33. Sander Kadai – hea algataja/algatuse eestvedaja
34. Kert Lestberg – üllatav oskus
35. Jack Koemets – hea idee
36. Katre Toots – heategija
37. Lynette Palakainen – aktiivne noor
38. Mattias Atson – aktiivne noor
39. Sanel Štein – hea kaasaja
40. Sirlen Vodi – heategija
41. Taavi Lilloja – parim muutuja
42. Katriine Möttus – hea algataja/algatuse eestvedaja
43. Ragne Raili Lillipuu – heategija.

Rõuge vallamaja ja teenusekeskuste tööajad on muutunud

Alates tänava jaanuarist on vallamaja ja teenusekeskuste tööaeg esmaspäevast neljapäevani varasemast veidi pikem ning reedel lõpeb tööpäev varem.

Uued tööajad:

E–N kella 8–17, reedel kella 8–14.30

Lõuna on kõigil tööpäevadel kell 12–12.30.

Võrumaa spordiaasta parimate hulgas on ka Rõuge valla inimesi ja koole

Võrumaa koolide 2018 spordimängude kokkuvõttes sai tunnustuse Mõniste kool (I koht), Varstu kool (III koht) ja Rõuge kool (III koht). Pildil Varstu kooli auhind. Foto: Varstu kool

Võrumaa spordiliit korraldas 28. detsembril traditsioonilise spordiaasta lõpetamise, kus jagas tunnustusi ja preemiaid, tuues esile silmapaistvaid sportlased, võistkonnad, sportlikud koolid, Võrumaa omavalitsuste parimad sportlased, maakonna spordisõbra-

likumad ettevõtted, aktiivseimad liikumisharrastajad ning meeldejäävaimad spordisündmused.

Rõuge valla inimestest said tunnustuse Mõniste kandi mehed Tauri ja Tauno Tamm, kes koos Kaupo Kindsigoga moodustavad Võrumaa jahimeeste seltsi jahilaskemeeskonna. Nemad pälvisid II koha Võrumaa individuaal-võistkondlike võistkondade hulgas.

Võrumaa koolide (1.–9. klass) spordimängude arvestuses tuli III grupis esikohale Mõniste kool ja kolmandale kohale Varstu kool, II grupis pälvis kolmanda koha Rõuge kool. Koolid on gruppideks jaotatud õpilaste arvu järgi.

Võrumaa omavalitsuste parimad sportlased Rõuge vallas on Kadri Parts, Tauri Tamm ja Tauno Tamm. Aktiivseimate liikumisharrastajate hulka said meie vallast Hugo Rüütli, Gert Trolla ja Sirje Trolla.

Sportlikku meelt kõigile valla inimestele, koolidele, ettevõtetele!

Vallavolikogu info

Vallavolikogu pidas mulluse viimase istungi Misso lähedal Pöönil. Foto: Katre Palo

Rõuge vallavolikogu 18. detsembril 2018 peetud istungil vastu võetud õigusaktid.

1. OÜ Rõuge Kommunaalteenus bilanssi otsustati anda järgmised põhivarad: Mõniste keskuse kanalisatsioon, Kuutsi puurkaev, Kuutsi veevärk, Mõniste veevärk, Saru veevärk, Mõniste väliskanaliseerimisrass, Mõniste küla biotiigid, Saru küla reoveepuhasti, Rõuge reoveepuhasti tehnohoone, Kirikumõisa veetrass, Jõe tänava veetrass, Nursi puurkaev koos seadmete ja trassiga, Rõuge alevikku läbiva maantee vee- ja kanalisatsioonitrass, Rõuge aleviku puurkaev-pumpa majade juures, Rõuge aleviku vee- ja kanalisatsioonitaristu II etapp, Rõuge puurkaev-pumpla töökoja juures, Rõuge rahvamaja välisveetrass, Rõuge reoveepuhasti juurde kuuluvad torustikud, biotiik, kanalisatsioon ja kaevud, Viitina küla veetrass ja kanalisatsioonitrass, Ööbikuoru veetrass ning Rõuge aleviku vee- ja kanalisatsioonitaristu III etapi tehnoloogiline projekt.

Lisaks põhivarale antakse OÜ-le Rõuge Kommunaalteenus üle isiklikud kasutusõigused. Varad antakse Rõuge vallavalitsuse bilansist OÜ Rõuge Kommunaalteenus bilanssi. Kuna OÜ Rõuge Kommunaalteenus on 100% vallale kuuluv äriühing, siis antud varad kajastuvad edasi Rõuge vallavalitsuse konsolideeritud bilansis.

2. Määrati alates 01.01.2019 Rõuge ja Misso alevikus ning Viitina, Nursi, Mõniste, Saru, Kuutsi ja Kimlasõ külas ühisveevärgiga ning kanalisatsiooniga hõlmatud aladel vee-ettevõtjaks osühing

Rõuge Kommunaalteenus. Volikogu kehtestas vee-ettevõtja tegevuspiirkonnaks Rõuge ja Misso alevikus ning Viitina, Nursi, Mõniste, Saru, Kuutsi ja Kimlasõ külas ühisveevärgi ning kanalisatsiooniga hõlmatud alad.

3. Kiideti heaks Võru maakonna arengustrateegia aastateks 2019–2035+.

Võru maakonna arengustrateegia eesmärk on maakonna arengu strateegiline planeerimine aastani 2035 ja sellest edasi. Arengustrateegia on maakonna tasakaalustatud arengu kavandamise ja suunamise alus. Arengustrateegia dokument sisaldab maakonna visiooni aastaks 2035+, olulisi väärtusi ning kõige olulisemaid tegevussuundasid maakonna arengu kavandamisel arendusvaldkondade kaupa. Dokumendi juurde kuulub kolm lisa: maakonna hetkeolukorra ülevaade koos andmetabelitega (lisa 1), arengustrateegia seosed teiste arengudokumentidega (lisa 2) ning tegevuskavad ja seirenäitajad (lisa 3). Link arengustrateegiale <https://www.riigiteataja.ee/akt/422122018053>.

4. Võeti vastu Rõuge valla 2018. aasta teine lisaelarve ja toimus Rõuge valla 2019. aasta eelarve esimene lugemine.

5. Võeti vastu puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamise ja toetuse maksmise kord.

Sotsiaalhoolekande seaduse § 42 lg 1 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus aitama eluruumi kohandamisel või sobiva eluruumi saamisel isikuid, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse tähenduses puudest tingituna

raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega. Eluruumi kohandamise eesmärk on tagada puudega isiku võimalikult iseseisev või võimalikult vähest kõrvalabi vajav turvaline toimetulek oma eluruumis, sellesse sisenemisel ja sealt väljumisel.

Kohandamine tähendab eluruumi ümberehitamist sellisel viisil, et inimesele on loodud nii tema erivajadustest tulenevad spetsiifilised (näiteks kaldtee, platvormtõstuk jne) kui ka puudest tulenevad tavapärased ümberehitused, näiteks pesemisruumis vanni asendamine duššiga. Kohandamise käigus võib rajada ka näiteks erivajaduse tõttu ohutust tagava piirde, aiavärava automaatika

või ehitada köögi tööpinnad ja tehnika madalamale.

6. Õigusruumi korrastamise eesmärgil tunnistati kehtetuks järgmised määrused:

- Haanja vallavolikogu 5.07.2005 määrus nr 10 „Haanja valla tiheasustusalal raieloa andmise tingimuste ja korra kehtestamine“;
- Varstu vallavolikogu 21.01.2014 määrus nr 4 „Varstu valla tiheasustusalal raieloa andmise tingimused ja kord“;
- Misso vallavolikogu 18.05.2009 määruse nr 7 „Misso valla heakorra eeskiri“ §-d 12–15.

Järgmine volikogu istung toimub **29. jaanuaril**.

Muudatused avalike bussiliinide sõiduplaanides

Kagu ühistranspordikeskus annab teada, et seoses uue Oravasaare peatuse kasutuselevõtu ja Murati piirkonnas valminud uue liikluslahendusega on alates jaanuarist muutunud kõikide Murati ja Misso piirkonda teenindatava liinide sõiduplaanid. Ühtlasi on muutunud veel mõne liini sõiduplaanid seoses omavalitsuste ja tööandjate taotlustega. Sõidugraafikutega palume tutvuda portaalis www.peatus.ee, samuti on uuendatud bussipeatuste infotahvliid. Muudatused on seotud järgmiste Rõuge valda hõlmavate ühistranspordiliinidega:

Liin 123B Krabi–Hintsiko–Rõuge–Võru (lisatud Saarlase peatus).

Liin 125 Võru–Rõuge–Murati–Misso–Võru.

Liin 135 (vana nr 38) Ruusmäe–Tsiistre–Ruusmäe.

Liin 136 (vana nr 38). Ruusmäe–Misso–Luhamaa–Vastseliina–Võru.

Liin 137A (vana nr 39) Võru–Misso–Murati–Raagi–Luutsniku–Võru.

Liin 137B (vana nr 39) Võru–Misso–Murati–Sarise–Luutsniku–Võru.

Liin 138 (vana nr 39) Misso–Murati–Raagi–Luutsniku–Võru.

Liin 139 (vana nr 255/268) Võru–Vastseliina–Luhamaa–Murati–Haanja–Võru.

Liin 140A (vana nr 255/268) Võru–Luutsniku–Raagi–Murati–Misso.

Liin 140B (vana nr 255/268) Võru–Luutsniku–Sarise–Murati–Misso.

Liin 141 (vana nr 255) Misso–Vastseliina–Võru.

Liin 142 (vana nr 255) Võru–Vastseliina–Luhamaa–Murati–Misso.

Liin 143A (vana nr 263) Võru–Vastseliina–Luhamaa–Misso.

Liin 143B (vana nr 263) Misso–Luhamaa–Vastseliina–Võru.

Liin 144 (vana nr 265) Võru–Vastseliina–Misso–Haanja.

Liin 145 (vana nr 265) Võru–Vastseliina–Misso–Luutsniku–Võru.

Liin 146 (vana nr 260) Võru–Haanja–Misso–Haanja–Võru.

Liin 147 (vana nr 260) Võru–Haanja–Misso–Haanja–Võru.

Liin 149A (uus liin) Misso–Lillimõisa–Misso.

Liin 149B (uus liin) Misso–Lillimõisa–Misso.

Kagu ÜTK

Kodukant kutsub saatma lühilugusid külade kohta

võivad olla näiteks sündmused või isikud, kes midagi erakordset korda saatnud. Või lihtsalt põneva saatusega külaelanikud, veidrad juhtumused külla sõitnutega või mõni muu jutustamist vääriv seik. Hea võimalus näiteks koduloohuvilisel õpilasel oma kodukoha külaraamatuga tutvust teha ja see eriline lugu välja otsida,“ rääkis ta.

Kodukandi külapajatuste kogumine:

- Lugusid ootame kuni **24. veebruarini** 2019 e-posti teel kodukant@kodukant.ee.
- Võivad olla nii tekstifailid (kuni 10 000 tähemärki), fotodega täiendatud lood kui ka veebi üles laetud videod. Kui lugu pärineb külaraamatust, tuleb viidata ka teosele ja autorile.
- Lood avaldatakse Eesti külaliikumise Kodukant veebilehel, sotsiaalmeediakanalites, meedias jm. Valik lugudest kantakse ette tänavu suvel toimuval Eesti külade maapäeval.
- Kõigi lugude vahel lähevad loosi auhinnad!

Külaliikumine Kodukant

KIKi keskkonnaprogrammist toetatakse seitset Rõuge valla projekti

Keskkonnainvesteeringute keskusele esitatud keskkonnaprojektidest on Rõuge vallas saanud positiivse rahastusotsuse seitse projekti. Edukaks hinnatud projektid aitavad valla maastikupilti muuta kenamaks ning elukeskkonda atraktiivsemaks. Keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) 2018. aasta II taotlusvooru esitati Rõuge vallast kaheksa projekti, millest on saanud heakskiitva otsuse seitse keskkonnaprojekti. Rahastuse saanud projektide kogumaksumus on ligikaudu 145 200 eurot, KIKi toetussumma on sellest ligi 130 400 eurot ning Rõuge valla omaosalus ligi 14 900 eurot. Ringmajanduse valdkonnas toetatakse kolme projekti: Rõuge vallas Viitina kunagise kolhoosi kartulihoidla ja Haki külas asuva vana noorkarjalauda lammutamist ning Rõuge valla ohtlike jäätmete kogumisringi. Kalanduse valdkonnas on rahastuse saanud neli projekti, mis on seotud

Vaskna, Mõniste ja Viitina järvega. Järvedele rajatakse püügiplatvormid ja infotahvlid. Mõniste ja Vaskna järve äärde paigaldatakse ka õngehoidjad ja pingid. Mõniste projekt hõlmab veel harrastuskalastamise info- ja ohutuspäeva ning Vaskna järve projekt Haanja noortemajas korraldatavat kalandusringi. Ühe projekti raames korraldatakse ka traditsioonilist kalapüügivõistlust „Viitina kuurits“. Viitina järvega seotud projektide esitaja on Viitina jahiselts. Selles voorus ei õnnestunud rahastust saada Rõuge aleviku vee- ja kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimise III etapile, mis hõlmab vana vee- ja kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimist ja uue torustiku rajamist. Projekti on esitatud ka varasematesse taotlusvoorudesse. Tegu on suure projektiga, mis vajab teostuseks lisarahastust ning seetõttu on vallavalitsusel plaanis sellega osaleda ka järgmises taotlusvoorus.

KIKi toel rajatakse Vaskna järve äärde kalapüügiplatvorm, õngehoidjad ja infotahvel. Foto: RMK

Viisakoordinaatori vastuvõtt Missos

Kagu-Eesti viisakoordinaator Andy Karjus võtab Misso teenusekeskuses esimesel poolaastal kodanikke vastu järgmistel kuupäevadel: 9. ja 23. jaanuaril, 6. ja 20. veebruaril, 6. ja 20. märtsil, 3. ja 17. aprillil, 8. ja 22. mail, 5. ja 19. juunil. Vastuvõtt algab kell 11. Info telefonil 511 0611 (Andy Karjus).

Nursipalu harjutusväli areneb

Nursipalu harjutusväli areneb tänu viimasel ajal tehtud ehitus- ja arendustegevusele väljaõppekeskuseks nii kaitseväele, kaitseliitlastele kui ka sisejulgeoleku üksustele. Nursipalu harjutusväljal eelmisel aastal alustatud sihtmärgiala teedevõrgu rajamine on lõpusirgel, edasi jätkame peamiselt miinipildujate väljaõppeks vajalike objektide ehitamisega. Harjutusvälja tuleohu vähendamiseks ja vajadusel tulekahjude kustutamiseks rajame tule tõrje veevõtukohtad, mis koos teedevõrguga aitavad suurendada tuleohutust ja vajadusel tõkestada tule levikut. Suurematest töödest on ees veel sihtmärgiala raadamine ja selle ala lõpuni ehitamine, samuti on plaanis rajada mõned harjutusväljasisesed juurdepääsud ja väljaõpperajatised. Tänavuste arendustega loome eelkõige väljaõppetingimused miinipilduritele ja detsembris said Kuperjanovi pataljoni miinipildurid juba Nursipalus ka väljaõpet, küll veel piiratud kujul, aga siiski. Siiani on käidud harjutamas Põhja-Eestis kaitseväe keskpõlügenil või Ida-Eestis Sirgala harjutusväljal. Teatud suuremate õppuste jaoks jääb see ka tulevikus nii,

kuid on väga oluline, et põhiväljaõppe saavad üksused n-ö koduharjutusväljal. Kaitseväe ja kaitseliidu sõjalise võime arengu jaoks on see oluline kvaliteedi kasv. Väljaõppevõimaluste suurendamine aitab kaasa nii ajateenijatel põhineva reservüksuste ettevalmistamisel kui ka vabatahtlike kaitseliitlaste laskeoskuste parandamisel. Selleks et alates kevadest oleks miinipildujate väljaõpe harjutusvälja tavapärane osa, kus arvestades seatud piiranguid on võimalik vajalikus mahus viia läbi väljaõpet, toimuvad suuremad ehitustööd veel sellel talvel. **Muudatused liikumiskorras** Sihtmärgiala loomisega muutub Nursipalu harjutusväljal liikumiskord. Varasemast on teada reegel, et harjutusväljale minek on lubatud ajal, kui seal ei toimu ohtlikke tegevusi või kaitseväge ei ole mingil kindlal põhjusel piiranud ligipääsu alale. Sisenemine on keelatud siis, kui tõkkepuud on suletud ja signaalmastis punane signaallipp. Et aga meie kõikide ohutus oleks tagatud, on edaspidi sihtmärgialaliikumiskeeld igal ajal. Nursipalu harjutusvälja sihtmärgiala suurus on ligikaudu 150 hektarit ning tegu on valdavalt lageda väljaga. Sihtmärgiala tähistatakse maastikul vastavate

märkidega ja sinna minek on kõrvalistele isikutele igal ajal keelatud. Sihtmärgiala on harjutusväljal see koht, kuhu lastakse muuhulgas laskemoona, mis võib jääda lõhkemata. Sellist laskemoona kasutatakse vaid sihtmärgialal, ülejäänud harjutusväli on õppustevalisel ajal ohutu. Üksustel on alati eesmärk kogu laskemoon kahjutuks teha, kuid võib juhtuda, et moon siiski mingil põhjusel maastikul ei lõhke või seda ei õnnestu kohe üles leida. Taolisel juhul võtab sellise lõhkemata moonaga tegelemine aega ning ohutuse tagamiseks on sihtmärgialale minek seetõttu keelatud.

Keretü looduskaitseala

Teatavasti loodi mullu 4. oktoobril Keretü looduskaitseala. Põhimõtteliselt liideti otsusega üheks tervikuks olemasolevad Keretü metsise, Tsirgupalu merikotka, Kerretu soo merikotka ja Nursipalu must-toonekure püsielupaigad koos ümbritsevate aladega ning arvati kaitseala koosseisu kogu Kerretu raba koos seda ümbritseva metsaga. Keretü kaitseala hõlmab ligikaudu kolmandiku Nursipalu harjutusvälja territooriumist, peamiselt jäävad sinna laskmiste ohualad ja alad, kus aktiivset väljaõppega seotud liikumist on vähe. Kaitseväge ja kaitseliidu väljaõppe jaoks tähendab looduskaitseala eelkõige edasist tihedamat suhtlust keskkonnaametiga. Õppuste korraldamisel tuleb kaitsealal järgida kaitse-eeskirja ja vajalikul juhul küsida tegevusteks keskkonnaametilt luba. Harjutusvälja ja kaitseala külastajate jaoks tõi looduskaitseala loomine kaasa täiendavad reeglid, millega on kohustus arvestada. Lisaks harjutusväljal kehtivale korrale tuleb nüüdsest järgida ka Keretü looduskaitseala kaitse-eeskirjas seatud piiranguid ja tingimusi, sest Nursipalu harjutusväljal kehtivad nii harjutusvälja kasutuseeskiri kui ka Keretü kaitse-eeskiri. **Keskkonnamõju hindamise aruanne kinnitatud** Harjutusvälja arendamisel ja väljaõppe läbiviimisel on aluseks Nursipalu harjutusvälja ehitusprojekti juurde kuuluv keskkonnamõju hindamise aruanne ning

selles määratud tingimused ja piirangud, mille tehnilise järelevalve amet oktoobris kinnitas. Keskkonnamõju hindamise eesmärk oli saada teavet Nursipalu harjutusvälja ehitamise ja kasutamise kaasevate võimalike keskkonnamõjude kohta ja töötada välja meetmed, mis neid mõjusid leevendaksid. Koostöös Rõuge vallavalitsusega paigaldame Nursipalu harjutusväljalt kostva müra mõõtmiseks statsionaarse müraseire jaama. Pidev mõõtmine kindlas punktis võimaldab jälgida müra olukorda konkreetsetes asukohas. Eesti kaitseväge on kunagise Nursi raketibaasi ja dessantväe polügooni ala harjutusteks kasutanud alates 1990-ndate keskpaigast. Täna keskkonnapiirides Nursipalu harjutusväli (3134 ha) on asutatud 2008. aastal. Nursipalu on üks seitsmest Eesti harjutusväljast, olles 2. jalaväebrigaadi ja kaitseliidu Lõuna-Eesti malevate peamine harjutusala. Harjutusvälja arendades võetakse arvesse nii maastikulisi võimalusi, sh Nursipalu harjutusvälja suurust, kui ka just Lõuna-Eesti üksuste vajadusi ja eesmäärke. Nursipalu harjutusvälja põhilised kasutajad on kaitseväge 2. jalaväebrigaad ning Lõuna-Eesti kaitseliidu malevad, kokku umbes kolm tuhat meest ja naist. Eelkõige neile üksustele on Nursipalu harjutusväli vajalik, et viia läbi ajateenijate, kaadrikaitseväelaste ja vabatahtlike kaitseliitlaste parimat väljaõpet. Eesmärgi õppida kaitsma oma kodukanti saab ajateenija ja vabatahtlik kaitseliitlane täita ikka kõige paremini, tehes seda kodule või oma üksuse tegevuskohale võimalikult lähedal, kulutamata seejuures tarbetult aega sõidule ühest Eesti otsast teise. Nursipalu harjutusvälja arendamine ja sealsete väljaõppevõimaluste parandamine toetab positiivselt riigikaitse arengut tervikuna, aga on eriti oluline just Lõuna-Eesti üksuste võitlusvõime tugevdamiseks.

Tuuli Vors
kaitseministeeriumi kaitseinvesteeringute osakond

Võrumaa kultuuripärliks 2018 valiti laulja Mari Kalkun

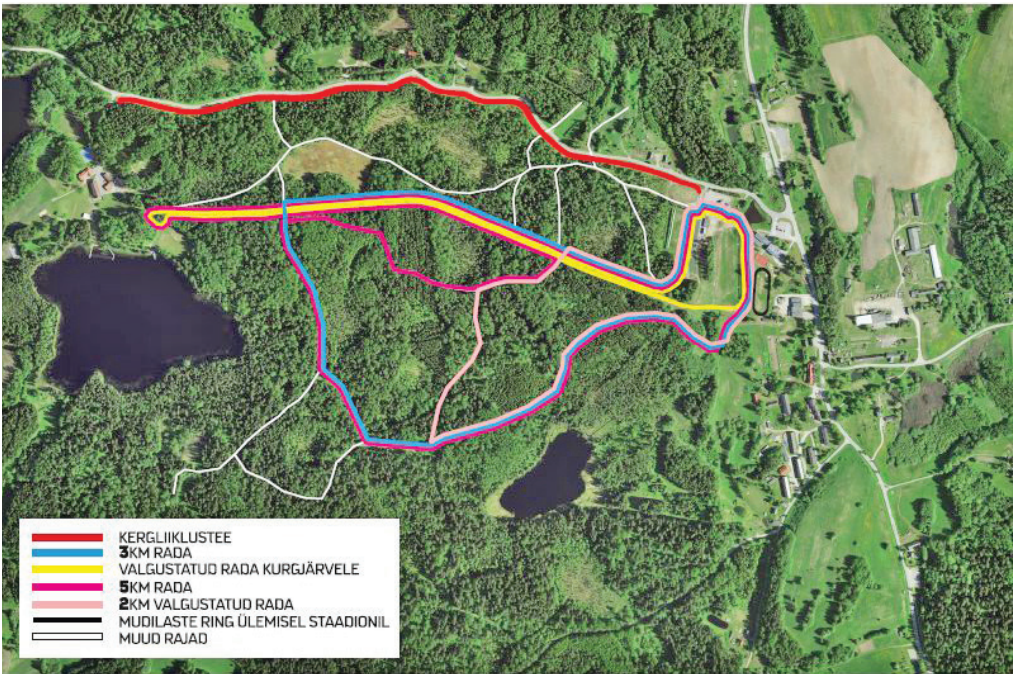
Mari Kalkun. Foto: Ruudu Rahumaru

Jaanuarikuu esimesel reedel toimus Vastseliina piiskopilinnuses traditsiooniline Võru maakonna kultuuri-, raamatukogu- ja muuseumitöötajate ning käsitöölise ja kultuurikollektiivide juhendajate tunnustusüritus. Koostöös Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupiga andis Võrumaa arenduskeskus välja 2018. aasta Võrumaa Kultuuripärlit, mille pälvis Rõuge vallast pärit ning siin elav laulja ja muusik Mari Kalkun. Mõõdunud aasta viimastel päevadel tuli uudis, et Mari Kalkuni plaat „Ilmamõtsan“

on jõudnud mõjuka Briti ajakirja The Guardian kümne parima maailmamuusika plaadi hulka. Mari looming on jõudnud ka paljude jaapanlaste südamesse ning ta on käinud tuuridel mujalgi. Ühtlasi andis Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp välja elutööpreemia ja aastapreemiad. Elutööpreemia läks Võrumaa kultuurivedurile Ilmar Kudule. Aastapreemiate saajate hulgas on Haanja tants-mängu-laulu seltsi üks juhendaja Ulvi Toomik ning Eesti ja Läti piiriäärse kultuuri vahendaja Jānis Pranglis.

Haanja suusakeskus ootab suusasõpru radadele

Suusaradade skeem tänavusel hooajal Haanja suusakeskuses.

Haanja piirkonda on peaaegu igal talvehooajal õnnistatud rohke loodusliku lumega ja nii ka sel aastal võis juba novembrikuu viimastel päevadel leida Haanja suusaradadelt esimesi julgeid suusatajaid. Kunstlund saime hakata tootma 13. detsembril, mil õhutemperatuur oli püsivamalt miinuskraadides. Lühemad rajad ja staadioniala said korraliku kunstlumest aluskatte. Sellele sadanud värske lumi aitas kaasa suusaradade loomisele. Alates detsembri viimasest kümnendikust on olnud kõik suusarajad heas korras. Ka maratonirada on kõigile suusahuvilistele nüüdseks avatud: sisse on aetuid nii klassika- kui ka vabastiili rajad. Haanja suusaradade lahutamatu ja vajalik osa on keskuse peahoones pakutavad teenused. Hoone oli viieks aastaks antud rendile OÜle Rentuno, kuid nende rendileping lõppes mullu augustis. Rentuno otsustas lõpetada toitlustusalase tegevuse ning sellest lähtuvalt kuulutas Rõuge vallavalitsus eelmise aasta novembri algul välja riigihanke Haanja puhke- ja spordikeskuse hoone ruumide üürimiseks ning ruumides pakutavate teenuste (toitlustusteenus, spordiinventari laenutus, pesemisteenus) kontsessiooniks.

Hankel edukaks tunnistatud pakkujaga allkirjastatakse rendileping peagi ja siis selgub, mis kuupäevast hakkab uus tegija pakkuma peahoones toitlustlust ja muid teenuseid. Seni tegutseb spordikeskuses (endine publi Finiš) Võrumaa spordiliit, kes on alates 22. detsembrist korraldanud siin Haanja suusapäevakuid, pakkudes rahvale keskusehoones süüa-juua (tegutseb heategevuslik spordipuhvet) ning hoolitsedes selle eest, et külastajad saavad kasutada WC, pesemisvõimalusi ja sauna. Aitäh kõigile neile ja eriti vabatahtlikele, kes on aidanud kaasa sellele, et Haanjasse talve nautima tulnud inimesed saavad siin hea ja sooja vastuvõtu. Haanja puhke- ja spordikeskuses on juba alanud ka suusavõistluste hooaeg: võistlusi jagub peaaegu igasse nädalasse. Olete oodatud kaasa elama! Ühtlasi kutsume kõiki 20. jaanuaril tähistama rahvusvahelist lumepäeva: kell 12–15 suusaorienteerumise õpe, kelguvõistlused kelgumäel, kõigile lumepäeval osalejatele tasuta tee, kell 10–21 on avatud spordikohvik.

Marko Palo
kultuuri- ja spordispetsialist

Haanja maratonirada on täies ulatuses sisse sõidetud, olemas on ka klassikajalg.
Foto: Katre Palo

Haanja puhke- ja spordikeskuse võitluste kalender 2018/2019. hooajal

Kuupäev	Võistlus	Korraldaja
12.01.2019	Värskla Originaal II etapp, laskesuusatamine	SÜ Võru Biathlon
19.01.2019	Suusaorienteerumise Eesti meistrivõistlused	OK Võru
24.01.2019	Kaitseliidu Võru maleva meistrivõistlused suusatamises/ Võrumaa kodutütarde ja noorkotkaste suusapäev	Kaitseliidu Võrumaa malev
30.01.2019	Võrumaa suusasarja 2. etapp	Võrumaa spordiliit
2.02.–3.02.2019	Värskla Originaal III etapp, laskesuusatamine	SÜ Võru Biathlon
5.02.–6.02.2019	VI Balti sõjaväespordi talimängud	Kaitseväge, 2. jalaväebrigaad
9.02.2019	Kaitseliidu Võru maleva meistrivõistlused suusatamises	Kaitseliidu Võrumaa malev
13.02.2019	Võrumaa suusasarja 3. etapp	Võrumaa spordiliit
19.02–20.02.2019	25. Eesti kaitseväge meistrivõistlused murdmaa- ja patrullsuusatamises	Kaitseväge, 2. jalaväebrigaad
2.03.2019	44. Haanja maraton	Haanja suusaklubi
3.03.2019	Haanjamaa suusamatk	Haanja suusaklubi
6.03.2019	Eesti koolispordi liidu suusavõistlused	Võrumaa spordiliit
9.03.–10.03.2019	Eesti meistrivõistlused murdmaasuusatamises	Haanja suusaklubi
16.03.–17.03.2019	Eesti meistrivõistlused laskesuusatamises	SÜ Võru Biathlon
30.03.2019	Võrumaa suusasarja 5. etapp	Võrumaa spordiliit

Hillar Zahkna: Haanjasse tuleb 2021. aastal laskesuusatamise suurvõistlus

Hillar Zahkna. Foto: erakogu

Haanja puhke- ja spordikeskuses toimub 2021. aasta 25.–31. jaanuaril rahvusvaheline juunioride karikasarja osavõistlus: IBU Junior Cup. Rahvusvahelise laskesuusaliidu (IBU) võistluse jõudmine Haanjasse on kindlasti tähelepanuväärne sündmus, sest tegu on suure ja korralduslike nõuete poolest täiskasvanute IBU Cup'iga samaväärse võistlusega. Juunioride laskesuusa karikasarja siiatoomise algatus tuli Võru Biathlonilt koostöös toonase Haanja valla ja vallavanema Juri Gotmansiga. Oluline partner sellega seoses on meile Rõuge vald ja Haanja suusaklubi. Tegime ettepaneku Eesti laskesuusatamise föderatsioonile, kes omakorda esitas taotluse IBUle. Meie kasuks mängis ka see, et lätlased soovivad samal perioodil korraldada Madonas juunioride Euroopa meistrivõistluseid. Võistluste toomine ühte regiooni annab võimaluse koondistel

kulusid kokku hoida ning sportlased ja nende abimeeskond ei pea läbima ühelt võistluselt teise jõudmiseks pikki vahemaid. Nõnda algab Haanjas 25. jaanuaril IBU Junior Cup ja sellele järgneval nädalal peetakse Madonas IBU juunioride Euroopa meistrivõistlused. Kokku on IBU juunioride karikasarja osavõistluseid neli, nende korraldamiseks oli taotlusi kõnealuseks hooajaks esitanud kaheksateist võistluskeskust kuueteistkümnest riigist. Sellises konkurentsivalituks osutumine on suur rõõm. Haanjas peetakse sarja kolmas etapp. Siia tulevad umbes kolmekümne riigi juunioride koondised, tulevased meistrid ja olümpiavõitjad; startijaid on eeldatavalt üle saja nii mees- kui ka naisjuuniorides. Võrreldes Madonaga, kes on oma võistluskeskuse täielikult rekonstrueerinud ja viinud tingimused seal rahvusvahelistele nõuetele vastavaks, on Haanjas vaja ära teha üksjagu asju. Lasketiiru osa on põhimõtteliselt valmis, puudu on praegu nõuetele vastav stardi- ja finišiala. See on praegu liiga kitsas, ühtlasi on puudu mõned rajalõigud, et täita nõutav radade raskusaste. Võistluse toimumise põhieeldus on loomulikult, et oleks olemas lumi ehk siis toimiv lumetootmine, ainult looduslikule lumele enam meie tänases kliimas lootma jääda ei saa. Need puudused peaksid lähiaastal aga samuti lahenema tänu Haanja puhke- ja spordikeskuse arendusprojektile, millele vald on saanud EASilt toetust.

Olulisemad seadusemuudatused 2019. aastal

1. jaanuarist alustab tööd ööpäevaringne ohvriabi kriisitelefoni. Kriisiabi telefoni number on alates 1. jaanuarist 116 006. Eesmärk on anda abivajajale kohest emotsionaalset tuge ja julgustada võtma kontakti teiste abistavate süsteemidega: ohvriabi töötaja, naiste tugikeskuse, kohaliku omavalitsuse, perearstiga. Teenus on helistajale tasuta.

Perearsti nõuandetelefonilt 1220 hakkab saama isikustatud nõu. Kui praegu on telefoninõuanne anonüümne, siis alates 2019. aasta 1. augustist tekib nõu andval perearstil võimalus näha inimese nõusolekul ka tema terviseandmeid: tehtud analüüse, määratud ravimeid ja põetud haigusi ning seeläbi täpsemat nõu anda. See võimaldab saada nõuandetelefonil tulevikus ka näiteks lühiajalist retseptipikendust juba väljakirjutatud ravimitele.

Laste ja perede heaolu suureneb tänu pereteraapia ja vanemlike oskuste arendamise programmidele, mis saavad 2019. aastast täiendava riikliku püsirahastuse. Vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ on 2019. aastal võimalik kaasata senisest üle kahe korra rohkem väikelaste vanemaid, laiendada rohkematesse kohalikesse omavalitsustesse ja suurendada rahastust Ida-Virumaal. Süsteemset pereteraapiat saab pakkuda järjepidevalt kuni kahesajale lapsele aastas, tagades, et mitmekülgsete probleemidega lapsed saavad abi, mis aitab ennetada probleemide süvenemist ja edasiste õigusrikkumiste toimepanemist.

Abivahendite kättesaadavus paraneb veelgi, et paremini toetada erivajadustega laste ja täiskasvanute iseseisvat toimetulekut ning hoida ära võimalike tervisekahjude teke või süvenemine. 2019. aastast tehakse abivahendite eelarves esialgu kaheks aastaks põhimõtteline muutus (ravimite kompenseerimisega sarnane eelarve planeerimine), mis võimaldab abivahendite regulatsioonis kokkulepitud alustel tagada abivahendi igale abivajajale. Riigi toel hakkavad isiklikuks kasutamiseks mõeldud abivahendeid suuremas ulatuses saada ka hoolekandenasutustes elavad inimesed.

2019. aasta sügisest on hooldekodude elanikele gripi vastu vaksineerimine tasuta. Tasuta gripivastast vaksineerimist võimaldatakse alates sügisest nii üldhooldekodude kui ka erihooldekodude elanikele. Eesti inimesed on Euroopa võrdluses kõige vähem gripi vastu vaksineeritud ja meil on kõrgeim suremus gripi tüsistustesse. Gripist tingitud suremuse vähendamiseks luuakse esmajärjekorras võimalused tasuta vaksineerimiseks hoolekandenasutustes elavatele inimestele, kelle jaoks on sageli vanuse, tervises seisundi ning rahaliste võimaluste tõttu omaosalusega tervishoiuteenused raskesti kättesaadavad.

Laienevad tasuta hambaravi võimalused füüsilise ja vaimse puudega inimestele. Puudega inimestele on arsti ettekirjutusel määratud üldnarkoosis osutatav hambaravi olnud tasuta ka seni. Sellest aastast võimaldatakse tasuta hambaravi ka neile vaimse ja füüsilise puudega inimestele, kellele üldnarkoos ei ole näidustatud, kuid kes oma üldise tervisliku seisundi tõttu ei saa oma suuhügieeni eest hoolt kanda.

Alates tänavu aastast saavad perearstid konsulteerida eriarstidega oma patsiendi diagnoosi täpsustamiseks ning ravi määramiseks tervise infosüsteemi vahendusel juba 21 erialal. Perearstid saavad hakata küsima e-konsultatsiooni ka taastusravi ja valuravi arstidelt, naha- ja suguhaiguste arstidelt ning veresoontekirurgidelt.

Tööle hakkab üleriigiline digiregistratuur. Tervise ja heaolu infosüsteemide keskus on saanud valmis üleriigilise digiregistratuuri lahenduse, mida esimesena hakkab tänavu aasta algusest kasutama Põhja-Eesti regionaalhaigla. Patsientide jaoks tähendab haiglate ülese digiregistratuuri kasutuselevõtt, et kõiki olemasolevaid eriarsti aegu saab broneerida, tühistada või muuta ühes digikeskkonnas. Teised haiglad ühinevad sellega poole aasta jooksul. Üleriigiline digiregistratuur on kavas käivitada alates 1. juulist 2019.

Eestist ja Soomest saab kaks esimest riiki Euroopas, kes hakkavad omavahel retseptiandmeid vahetama. Jaanuarist saavad Eestit külastavad soomlased osta siin asuvast apteegist välja Soomes väljakirjutatud retseptiravimeid. Eestlaste jaoks avaneb võimalus Soomes asuvas apteegis ravimiretseptide realiseerimiseks 2019. aasta jooksul.

Lapsetoetus esimesele lapsele tõusis 60 euron kuus. Sellest aastast on lapsetoetus pere esimese ja teise lapse kohta 60 eurot. Kui laps jätkab õpinguid, makstakse toetust selle jooksva õppeaasta lõpuni, millal laps saab 19-aastaseks. Alates kolmandast lapsest on lapsetoetus iga lapse eest 100 eurot kuus. Lisaks saab kolme või enam last kasvatav pere 2017. aasta 1. juulist kehtima hakanud lasterikka pere toetust 300 eurot kuus.

Riik hakkab hüvitama lastele kaas-aegseid insuliinipumpasid. Haigekassa tasub nüüdsest 90% ulatuses lastele soetatud kaasaegete insuliinipumpade eest. Moodsad insuliinipumbad oskavad nahaaluse sensori abil ise veresuhkrut määrata ja vajadusel insuliini süstida.

Toetatakse uute töökohtade loomist Ida-Virumaal ja Kagu-Eestis. 2019. aastal saavad Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti tööandjad, kes loovad kahe kuu jooksul vähemalt viis töökohta, taotleda töötukassast töökohta loomise toetust. Et soodustada eelkõige töökohtade loomist, mille panus piirkondade majandusarengusse oleks suurem, toetatakse ainult neid töökohti, kus makstav töötasu on vähemalt poolteistkordne alampalk, mis 2019. aastal teeb 810 eurot. Tööandjaid toetatakse ka uute töötajate oskuste arendamisel, hüvitades vajadusel iga värvatud töötaja koolituskuludest kuni 2500 eurot.

Muutub vanemahüvitise arvestus-periood. 1. septembrist 2019 arvestatakse vanemahüvitist rasedusele (9-le kuule) eelnenud 12 kalendrikuu alusel.

1. septembrist 2019 ei määra sotsiaal-kindlustusamet enam lapsehooldustasu ja selle vahendid seotakse vanemahüvitise süsteemi. Enne 1. septembrit sündivate laste vanematele ja kõigile, kellele on lapsehooldustasu määratud varem, makstakse seda edasi kuni õiguse lõppemiseni või hiljemalt 31. augustini 2024.

2019. aastal on töötasu alammäär 540 eurot ja toimetulekupiir 150 eurot. Valitsus kinnitas 13. detsembri istungil tänavuseks töötasu alammääraks kuus 540 eurot ja minimaalseks tunnitasuks 3,2 eurot. Esimese või ainsa leibkonnaliikme toimetulekupiir on nüüdsest 150 eurot, igale järgnevale täisealisele liikmele 120 eurot ja igale alaealisele 180 eurot. See on summa, mis pärast eluasemekulude katmist inimesele peab kätte jääma muude kulutuste jaoks.

Jõustuvad väljapaneku piirangud alkoholi ja tubaka müügil. Tubakatoote ja alkohoolsed joogid peavad 2019. aasta suveks olema kaupluses paigutatud teistest kaupadest eraldi nii, et tarbija ei peaks nendega vältimatult kokku puutuma.

Alkohoolsete jookide väljapaneku piirangud jõustuvad üleminekuajaga alates 1. juunist 2019, tubakatoote puhul 1. juulist 2019. Kaupmeestele on koostatud juhendmaterjalid alkohoolsete jookide ja tubakatoote väljapanekuks müügikohas.

Sellest aastast tõusis pensionite, toetuste ja hüvitiste kojukande hind seniselt 6,60 eurolt 7,70 euron. Pensionite, toetuste ja hüvitiste kojutoomise kuupäev jääb samaks, väljamaksmise periood on 5.–12. kuupäevani. Muudatus puudutab umbes 5000 sotsiaalkindlustusameti klienti, kes maksavad täna ise selle eest, et Omniva kirjakandja neile pensioni, toetuse või hüvitise koju tooks. Liikumistakistusega

inimestele või neile, kes elavad hajakasustusalal ja kellele pangateenus on raskesti kättesaadav, viiakse pensionid, toetused ja hüvitised koju tasuta ka sel aastal.

Suureneb tubaka- ja gaasiaktsiis. Tubakaaktsiis suureneb 10 protsendi ning maagaasi ja vedelgaasi aktsiis 25 protsendi võrra.

Kilekotid keelatakse ära. Alates 2019. aastast on poodides keelatud suuremate kilekottide tasuta jagamine. Kehtima jääb erand, mille järgi tohib kasutada väiksemaid õhukesi kilekotte lahtise toidukauba pakendamiseks, näiteks liha või köögiviljade ostmisel või hügieeni otstarbel kilepakendis piima ostmisel.

Rõuge jääväljaku rajamist on takistanud heitlikud ilmaolud

Jääkihi rajamine Rõuge kunstmurukattega jalgpalliväljakule. Foto: Katre Palo

Alates möödunud jõuluajast on minu telefon kuum: tuli vastata küsimustele, kas Rõuge jääväljak on avatud, sooviks uisutada.

Kahjuks ei ole hooaja alguse ilmaolud uisujää rajamist soosinud. Oleme jõulueelsest ajast platsi korduvalt lumest puhastanud ja vett peale vedanud. Siinkohal suur tänu Jaanus Kõivule, kes on operatiivselt ja tõrgeteta vett paakautoga kohale toonud. Kui ilmastikuolud oleksid soodsad, siis piisaks tosinast paagist, et jää silumiseks valmis saaks.

Nii suurt sõltuvust ilmaoludest aitaks vähendada, kui väljaku alla rajada külmutustorustik (selline plaan tulevikus ka on). Nende olemasolul oleks võimalik Rõuge jääväljak avatud juba jõuluks. Tänavu tuleb aga loota, et ilmad muutuvad piisavalt külmaks. Loodame, et lehe ilmumise ajaks saavad kõik soovijad juba

jääväljakul uisutada.

Varsti jõuavad Rõuge jääväljaku juurde ka kolm soojakut, mis on üks osa platsiga seotud arendusest. Jääväljaku teenindamiseks vajalikud soojakud soetab Rõuge spordiklubi Leader programmi toel. Sügisel rajati Rõuge valla toel ära soojakute kommunikatsioonid (vesi, kanal, elekter). Vald aitab katta ka soojakute ehituse omaosaluse kulud, samuti õhksoojuspumpade ja valvesüsteemi väljaehituse.

Jääväljaku jahutussüsteemi väljaehituseks on Rõuge spordiklubi saanud 50 000 eurot toetust (nn katuseraha). Samuti on Samsoni fond valmis projekti toetama. Eelduseks on tehniline projekt, mille valmimiseks loodame Rõuge valla abile.

Jaak Pächter

MTÜ Rõuge spordiklubi juhatuse esimees

Noorte motopäev Matsi küla lumerajal

Detsembris peeti Matsil sõidu- ja treeningpäev. Foto: Matsi tehnikasportiklubi

Matsi tehnikasportiklubi korraldusel toimus 22. detsembril piirkonna motosportihuvilistele noortele üks mõnus sõidu- ja treeningpäev. Kuna ilmataat on soosinud sel talvel ilma ja lumega, sai Matsil Hansi talu kõrrepõllule rajatud lume- ja jäärada, mida kaua ette valmistatud. Noored autosportihuvilised said omavahel mõõtu võtta ja kätt harjutada. Raja kõrval olid vaatamas ja juhendamas ka vanemad sõitjad, kes jagasid sõitjatele näpunäiteid ja nippe, kuidas autot paremini juhtida. Päeva lõppedes said parimad sõitjad ka auhinna. Meid toetas ka Rõuge vallavalitsuse ja

võib öelda, et üritus läks igati korda, sest osalejaid rajal oli üle kahekümne ja pealtvaatajaid ligi poolsada. Samalaadset üritust korraldasime ka 18. veebruaril 2018, kus treeningsõitudele lisandusid vastlamängud ja -võistlused. Kui võimalusi on, siis toimub motopäev ka edspidi. Meie eesmärk on üha rohkem noori panna huvituma tehnika- ja motosportist ning innustada neid veel aktiivsemalt autosportiga tegelema.

Sigmar Tammemägi
Matsi tehnikasportiklubi

Järgmised Vunki Mano loometalgud peetakse Varstus

Mullu oktoobris peetud Vunki Mano talgutel osales Rõuge valla töörühm kaugtöökeskuse ideega. Foto: Vunki Mano FB

Sel kevadel, 4.–6. aprillini saavad inimesed taas kaasa lüüa Võrumaa elu parandavate nutikate lahenduste loomisel, sest Varstu koolis toimuvad juba teised Vunki Mano loometalgud.

Möödunud sügisel toimunud esimesed loometalgud läksid korda ja olid edukad nii korraldajatele kui ka osalejatele. Ideede eestvedajad on saanud peale talguid igakülgselt tuge, mõni neist on osalenud erisugustel projekti- või ideekonkurssidel. Pääaegu kõik osalenud meeskonnad tegelevad oma teemaga edasi, on tehtud suuri edusamme ning esimesed tulemused on juba saavutatud. Osa meeskondi on kohal ka järgmistel talgutel, et oma ideid veelgi edasi arendada.

Nüüd on veebilehel vunkimano.vorumaa.ee avatud registreerimine 4.–6. aprillini Varstus toimuvatele loometalgutele! Nagu esimestel talgutel selgus, pole meie inimestel ideede puudust. Ootame osalema kõiki kodanikke, kes väljakäidud ideede arendamisse oma teadmiste ja oskustega panustada soovivad. Mida rohkem eri taustaga inimesi osaleb, seda tugevamate lahendusteni jõutakse ning seda paremaks me oma elu siin muudame. Loometalgud on just õige koht millegi suure alustamiseks, sest toetus lahenduste elluviimiseks on väga tugev ja jätkub ka pärast talguid.

Üldjoontes toimuvad teised loometalgud samamoodi nagu esimesed, kuid eelmise korra kogemuste ja tagasiside põhjal tehakse mõningaid muudatusi korralduses, et üritus meie inimestele veelgi paremini sobiks ja meeldiks. Näiteks alustatakse sel korral juba neljapäeva õhtul ja lõpetatakse laupäeval, et kõigil talgulistel jääks aega pühapäeval puhkamiseks.

Loometalgud on osa Võru maakonnas aset leidvast pilootprojektist „Vunki mano“, mille käigus otsitakse ideid ja lahendusi siinse elu paremaks muutmiseks. Kandvaks ideeks on luua hea keskkond kogukondade, elanike ja avaliku sektori koostööks ning probleemide püstitamisel ja lahendamisel kasutada disainmõtlemise printsiipi. Lahenduste leidmise käivitamiseks kasutatakse tehnoloogiamailmast tuntud häkatoni

meetodit, et katsetada selle sobivust ka kogukonnapõhiste teenuste arendamiseks. Loometalgutel saavad ideede omanikud endale meeskonnad, ideede aredamise juhised ja väga mitmekesised mentorite nõuanded, et ideealged jõuaksid toimivate lahendusteni. Osalema on oodatud ideed, mis muudavad kohalike inimeste elu läbi uudsete lahenduste mugavamaks ja paremaks.

Vunki Mano projektijuht Kadri Kangro: „Esimesed loometalgud olid üle ootuste edukad – osales palju ja erinevate valdkondade inimesi ning tegeleti väga tugevate ideedega. Meie loometalgud on osa üleeuroopalisest teenuste innovatsiooni ja koosloome projektist, kus osaleb üheksa riiki. Rahvusvahelised partnerid olid siiralt imestunud, et kuidas nii väikeses kohas tuleb nii palju inimesi vabatahtlikult kokku, et panustada oma kodukoha arengusse. Meie kogukondade ja inimeste pealehakkamise üle saab ka piiri taga uhke olla!“

Loometalgute lõpuks valib žürii välja parimad lahendused, mille loojad saavad rahalise preemia ja võimaluse kasutada mentoreid, et oma idee Võru maakonnas päriselt ellu viia.

Hea algatus saab hoogu juurde – nii mõnigi elust enesest sündinud idee võib lõpuks muuta paljude inimeste elu ja meie kodumaakond saab meie kõigi jaoks veelgi paremaks paigaks!

Lisainfo ja registreerimine: vunkimano.vorumaa.ee/loometalgud.

Vunki mano projekti viivad ellu Võrumaa omavalitsuste liit koos Võrumaa arenduskeskusega, Tallinna ülikool ja MTÜ Helpific. Tegu on osaga laiemast üleeuroopalisest projektist CoSIE, mis otsib lahendusi, kuidas luua kogukonnale suunatud jätkusuutlikke teenuseid ning Eestis on projekti pilootpiirkonnaks Võru maakond. Projekti toetab Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programm Horizon 2020.

Taavi Karu, Martin Mark
Vunki Mano korraldajad

Aita kaasa Mõniste-Ritsiku kiriku säilimisele

EAÖK Mõniste-Ritsiku Ristija Johannese kirik. Foto: kogudus

Eesti apostlik-õigeusu Mõniste-Ritsiku kirik on väike ja omanäoline puukirik Varstus. See on ehitatud laudvooderdusega palkidest ning sai valmis 1855. aastal. Tegu on ainsa tegutseva ortodoksi kirikuga ühinenud Rõuge vallas – kirikus toimuvad regulaarsed jumalateenistused. Kirikul on selles mõttes vedanud, et seda ei muudetud nõukogude okupatsiooniaastatel võimlaks ega laoks, samuti ei lõhutud kirikut maha nagu juhtus paljude pühakodadega. Mõniste-Ritsiku kirikut on remonditud 1930. aastal, hoone katust uuendati osaliselt 1987. aastal, mistõttu on kirik rahuldavas seisukorras tänaseni säilinud. 2017. aastal vahetati akende veeplekid ja renoveeriti vundamendi hüdroisolatsioon. Need olid hädavajalikud tööd, et vähendada ilmastiku mõju auväärsele puukirikule.

Paraku on veel palju hädavajalikke töid, mis tuleks lähimate aastate jooksul ära teha. Praegu on võetud eesmärgiks renoveerida külgsisepääs, milleks puuduolev summa loodetakse koguda hooandja portaali vahendusel. Head inimesed, aidake kaasa kauni kultuuripärandi säilimisele: annetusi saab teha kuni 22. jaanuarini veebiaadressil www.hooandja.ee/projekt/moniste-ritsiku-kiriku-kulgsissepaasu-renoveerimine.

Mõniste ja Misso piirkonnas on uus vee-ettevõtja

Mõniste, Saru ja Kuutsi küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga hõlmatud aladel oli konkurentsiseaduse alusel määratud vee-ettevõtjaks aktsiaselts Võru Vesi. Ainuõigus vee-ettevõtjana tegutsemiseks oli Võru Veel perioodil 1.01.2014 kuni 31.12.2018. Misso piirkonnas oli varem määratud vee-ettevõtjaks OÜ Misso Haldus.

Nendes piirkondades on vee-ettevõtja muutunud: alates 1. jaanuarist 2019 on määratud Rõuge vallas Rõuge ja Misso alevikus ning Viitina, Nursi, Mõniste, Saru, Kuutsi ja Kimalasõ külas ühisveevärgiga ja kanalisatsiooniga hõlmatud aladel vee-ettevõtjaks OÜ Rõuge Kommunaalteenus.

Vastavalt Rõuge vallavolikogus 20.11.2018 vastu võetud otsusele tegutsevad OÜ Misso Haldus ja OÜ Rõuge Kommunaalteenus nüüdsest ühe äriühinguna, kandes nime OÜ Rõuge Kommunaalteenus.

Ajutine liikluspiirang kohalikel teedel on lõppenud

Rõuge vallavalitsus võttis 9. jaanuaril vastu korralduse (nr 2-3/12), millega lõpetas valla haldusterritooriumil avalikult kasutatavatel kohalikel teedel kehtinud ajutise liikluspiirangu. Piirang kehtis alates 1. novembrist 2018 üle 8 tonni registrimassiga sõidukitele ja tulenes ilmastikuoludest, mille tõttu võib raskemate sõidukite liiklus teede seisukorda oluliselt kahjustada.

Tule kelgutama Metsavenna talu Punkrimäele!

Kelgumägi avatud:

Laupäeval kell 11–18

Pühapäeval kell 11–18

Riiklikel pühadel kell 11–18

Päevapilet 10 eurot. Sooduspilet 5 eurot kehtib kella 16.00–18.00.

NB! Esmaspäevast reedeni võtame vastu gruppe ettetellimisel alates 20 inimesest ning kelgutamise aeg kokkulepitud ajal on 2 tundi.

Rõuge Saunamaa seljatas Eesti meistri

Veerandfinaalis kohtus Rõuge Saunamaa Tallinna FC Cosmosega. Foto: Pait Pettai

Jõulueelsel nädalal kodusaalis Rõuges toimunud Eesti saali jalgpalli veerandfinaalis kohtus Rõuge Saunamaa valitseva Eesti meistri Tallinna FC Cosmosega.

Täissaalis toetajate marulisel toel alistati meister 17:11. Rõuge Saunamaa jõudis Eesti nelja parema võistkonna hulka. Selgunud on ka Rõuge Saunamaa vastane poolfinaalis. Selleks on esiliiga võistkond Sillamäe JK Dina. Viimane hoiab esimeses liiga tabelis teist kohta.

Loosiõnn andis Saunamaale kodumängu.

Kahjuks seda Rõuges pidada ei saa põhjusel, et Rõuge kooli võimla ei vasta sellisel tasemel peetava mängu nõuetele.

Mäng toimub Võru spordikeskuses 18. jaanuaril kell 20. Ootame rohkelt toetajaid! Tegu on ikkagi mänguga, mis on Võrumaa jalgpalli järjekordne ajalugu ja seda teevad meie kohalikud Rõuge Saunamaa poisid!

Jaak Pächter

Rõuge Saunamaa esindaja

Rõuge vallavalitsus on välja kuulutanud konkursi sotsiaalosakonna juhataja ametikohale

Sotsiaalosakonna juhataja põhiülesandeks on korraldada ja koordineerida sotsiaalhoolekannet, sotsiaaltööd ja lastekaitsealast tegevust Rõuge vallas. Ametijuhendiga on võimalik tutvuda Rõuge valla veebilehel www.rauge.ee.

Oled sobiv kandidaat, kui Sul on:

- kõrgharidus, sellega võrdsustatud haridustase või vähemalt 3-aastane töökogemus avalikus teenistuses riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses või ametikoha töövaldkonnas;
- vastavus avaliku teenistuse seaduses kohaliku omavalitsuse ametnikule kehtestatud nõuetele;
- valdkonna tööks vajalike õigusaktide tundmine ja oskus neid rakendada;
- oskus planeerida tööprotsessi ning sotsiaalvaldkonna toimimise ja töökorralduse põhimõtete tundmine;
- kohaliku omavalitsuse toimimise põhimõtete tundmine;
- teadmised õigusaktide ja dokumentide vorminõuetest ning oskus koostada oma valdkonna üld- ja üksikakte;
- hea koostöö-, suhtlemis- ja ajakasutusoskus, otsustusvõime, suutlikkus võtta iseseisvalt vastu otsuseid teenistuskoha pädevuse piires, kohuse- ja vastutustunne, väga hea pingetaluvus;
- oskus välja töötada uusi lahendusi, muudatusi algatada, omaks võtta ja ellu viia;
- ametikohal vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude käsitlemise oskus;
- eesti keele oskus vähemalt C1-tasemel;
- inglise ja vene keele oskus vähemalt B2-tasemel;
- B-kategooria juhiluba.

Asutus pakub:

- võimalusi eneseteostuseks;
- vaheldusrikast tööd;
- koolitusi enesetäiendamiseks;
- toetavat meeskonda;
- töökohta maalilises Rõuges;
- meeleolukaid ühisüritusi;
- põhipuhkust 35 kalendripäeva.

Teenistusse asumise aeg: kokkuleppel

Kandideerimiseks palume esitada sooviaavaldus, CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendavate dokumentide koopiad hiljemalt **18. jaanuariks 2019**

Rõuge Vallavalitsuse e-posti aadressile vald@rauge.ee.

Kontaktisik: vallavanem Mailis Koger, tel 5305 5555.

Kiriku teated

Rõuge Maarja kogudus

2. pühapäev pärast ilmutispüha

20. jaanuar kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Rõuge Maarja kirikus.

3. pühapäev pärast ilmutispüha

27. jaanuar kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Rõuge Maarja kirikus.

Vestlusõhtu

31. jaanuar kell 18.30 kogudusemajas Rõuges.

Piibliring

24. jaanuar kell 18.30 kogudusemajas Rõuges.

Koguduse liikmeannetust on võimalik tasuda kantseleis teisipäeviti ja pühapäeviti kell 10–14 või ülekandega Rõuge koguduse pangaarvele SEB EE501010402007421005 (selgitusse märkida nimi ja aasta, mille eest tasutakse).

Vastseliina kogudus

20. jaanuar kell 13 jumalateenistus Misso abikirikus.

Hargla kogudus

27. jaanuar kell 14.30 jumalateenistus Hargla kirikus.

Teade Rõuge piirkonna eakatele

Rõuge piirkonna eakate kokkusaamine toimub neljapäeval, 24. jaanuaril algusega kell 11 Rõuge noortekeskuses. Info telefonil 5330 0153 (Maire Grosman).

Varstu kultuurikeskuse kino

Neljapäeval, 17. jaanuaril kell 19.

Film „Löbus perekond“

Žanr: Komöödia

Alla 12-aastastele mittesoovitatav

Lavastaja: Mihhail Pogosov

Kinodes alates 28.12.2018

Filmi pikkus 1 tund 37 min

Kinopilet: 5 eurot ja 3,50 eurot.

Tervisetreeningud Rõuge spordihoones

Projekti „Tervisespordi võimaluste arendamine Rõuges“ raames on võimalus osaleda erisugustel treeningutel.

Esmaspäeval kell 19.00 BodyArt

Teisipäeval kell 15.30 Lihastreening

Teisipäeval kell 19.30 Crossfit

Kolmapäeval kell 13.30–14.30 jõusaali treening

Kolmapäeval kell 18.00 jõusaali treening

Neljapäeval kell 19.30 Crossfit

Treenerid Karl Kirch, Terje Raju ja Toomas Raju.

Rohkem infot treeningute kohta saab Siruta Facebooki-lehelt!

Projekt saab teoks tänu Võrumaa partnerluskogule ja Leader programmile ning Rõuge vallavalitsusele.

ELKS Varstu osakonna koosolek

Eesti looduskaitse seltsi Varstu osakonna aruande- ja juhatuse valimiskoosolek toimub 24. jaanuaril algusega kell 17.00 Mõniste rahvamajas. Seltsi liikmete osavõtt vajalik! Info telefonil 510 2242 (Silver Sild).

Piksepiini karikas Missokülas

Laupäeval, 26. jaanuaril peetakse Missokülas Prolong Piksepiini karika III etapp. Stardid algavad kell 11. Tegu on kestussõidu võistlusega maastikumootorratastele, ATV-dele ja Quadidele. Võistlusklassid: Soolo Open, Soolo Harrastaja, Soolo Veteran (sünniaasta 1978 või varem), Soolo Noored (sünniaasta 2001 või hiljem), ATV, Quad. Võistlus korraldab MTÜ Misso TSK.

Eelregistreerimine kuni 24. jaanuari südaööni veebilehel <http://ehkk.ee/blog/voistlused/piksepiini>.

Päevakava, osavõtutasu, võistlustingimused ja muu korraldusliku info leiab Facebooki-lehelt www.facebook.com/events/762558737433221. Teavet saab ka e-posti teel piksepiini@gmail.com ja telefonil 5300 0016 (Urmas Peegel).

Rõuge vallavalitsus on välja kuulutanud konkursi kommunikatsioonispetsialisti ametikohale

Põhiülesanded: korraldada Rõuge valla ajalehe väljaandmist, avalikkuse ja meediaga suhtlemist; Rõuge valla veebilehe sisu ja sotsiaalmeediakanalite haldamine.

Oled sobiv, kui:

- sul on keskaridus ja sellele lisanduv erialane ettevalmistus;
- vastad kohaliku omavalitsuse ametnikule kehtestatud nõuetele;
- tunned ametikohal vajalikke arvutiprogramme ja andmekogusid;
- tead kommunikatsioonivaldkonna põhimõtteid;
- tunned tööks vajalikke õigusakte;
- eesti keele oskus on vähemalt C1- ja inglise keele oskus vähemalt B2-tasemel;
- oled hea koostöö-, suhtlemis- ja ajakasutusoskusega, algatus- ja otsustusvõimeline, kohuse- ja vastutustundlik, väga hea pingetaluvusega;
- omad B-kategooria juhiluba.

Kandideerimisavaldus, CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata 17. jaanuariks 2019 e-posti aadressile vald@rauge.ee. Lisainfo: tel 5388 4943 (Aira Udras), www.rauge.ee/konkursid.

RÕUGE VALLA
ETTEVÕTLIKELE
TÜDRUKUTELE
VANUSES 13-18 A

KOHTUMIST
Iga kord 150 minutit
tarkuseenergiat
sinu küllusliku
tuleviku heaks!

**KODULEHT
PORTFOLIO
VIDEO**

SINU KASU:
friends
ENDA TUGEVUSTE
TUTVUSTAMINE
KLEINDILE või
UUELE KOOLILE

SINU
**TOOTEST
TEENUSEST
HOBIST :]**

Koolituse
lõpetanutele
auhind!

**UUED IT-alased
OSKUSED**

25. jaanuaril 16.00 Haanja noortemajas
Külas Janeli Virnas õpilasfirma mentor Tartust.

22. veebruar, 29. märts, ... aprill, ... mai
Transpordi osas abistavad piirkonna noorsootöötajad!

Kirjuta:
nutivolur@gmail.com
Helista
5622 2872

KIK
KESKONNAINVESTIINGU
KESKUS

Talvine kalapüügivõistlus Rõuge Suurjärvel

RÕUGE PURAKAS 2019

Laupäeval, 2. veebruaril

Peasponsor:

SALMO

Registreerimine 9.00 – 11.00 Võistluse aeg 10.00 – 13.00
Autasustamine 14.00

Osalustasu 5 eurot * Pealtvaatajatele meeleolukad mängud

www.facebook.com/purakas

Info tel 78 59 322

7. VEEBRUAR 2019 #SID2019

TURVALISE INTERNETI PÄEVA MINIKONVERENTS

Päevakava

- 12.30-13.00 registreerimine
 - 13.00-13.10 avamine
 - 13.10-14.15 Diana Poudeli loeng teemal "Kuidas digimaailma džunglites turvaliselt seigelda :)"
 - 14.15-14.30 paus
 - 14.30-15.10 vestluspaneel "Sharing is caring?"
 - 15.10-15.30 snäkipaus
 - 15.30-16.30 praktilised nipid
 - 16.30-16.40 küsimuste-vastuste voor
 - 16.40-17.00 ürituse lõpetamine, loos
- Üritusele on oodatud eeljärgjekorras Rõuge valla õpilased, nende vanemad ning õpetajad. Vabade kohtade korral ka kõik teised valla elanikud.
- Üritus toimub Haanja rahumajas.

Registreerimine <http://bit.ly/tip2019>

info nutivolur@gmail.com

VÖRUMAA SPORDILIIT VÖRU SUUSAKLUBI HAANJA KLUBI SPARKO

VÖRUMAA SUUSASARI 2019
VÕISTLUS * MATK * MUDILASTE SUUSASÖIT

1. etapp 9. JAANUARIL KUBIJAL / vabatehnika
2. etapp 30. JAANUARIL HAANJAS / klassika
3. etapp 13. VEEBRUARIL HAANJAS / klassika
4. etapp 28. VEEBRUARIL VÄRSKAS / vabatehnika
5. etapp 30. MÄRTSIL HAANJAS / vabatehnikasprint

KORRALDAJATEL ON ÕIGUS KUUPÄEVI, DISTANTSE, SÕIDUTEHNIKA JA TOIMUMISKOHTI MUUTA VASTAVALT LUMEOLUDELE!

OPERATIIVSEIM INFO
WWW.VORUMAASPORTDILIIT.EE
www.facebook.com/vorumaa.suusasari

pühapäev

27.01

RÕUGE VALLA
PILJARDITURNIIR

IV etapp Mõnistes

Revolutsioon iseendas

Enesearengukursus muutuste elluviimiseks

Aasta algus on aeg, kui tehakse suuri plaane, antakse lubadusi, seatakse eesmärgid – kõike selleks, et oma elu järjest paremaks muuta. Muutuste elluviimine on aga väga raske ja tihti jäävad plaanid juba varakult katki.

Soovid, et muutuste tegemine oleks lihtsam ja tulemuslikum?

“Revolutsioon iseendas” on põhjalik 7-nädalane kursus, mille käigus õpid toetavas seltskonnas endale uute harjumuste loomist, halbadest harjumustest lahti saamist, edasilükkamisega võitlemist ja oma aja üle kontrolli saavutamist ning püsivate muutuste tegemist.

Seitsme nädala jooksul kohtutakse kord nädalas 1,5 tunniks, mille jooksul õpitakse teaduslikult tõestatud meetodeid harjumuste loomiseks ja muutuste tegemiseks. Tehakse aktiivselt harjutusi, et õpitut kinnistada ja hakatakse jooksvalt oma ellu pisikesi muutusi tekitama.

Enamus teooriat põhineb Stanfordi ülikooli professori Dr BJ Foggi aastakümnete pikkusel uurimistööil inimeste käitumise kohta.

Toimumiskoht ja -aeg

Kursus toimub Rõuges MTÜ Revolutsiooni ruumides **esmaspäeviti kell 18.30–20.00 alates 21. jaanuarist**. Kohtumiste kuupäevad on 21.01, 28.01, 04.02, 11.02, 18.02, 25.02, 04.03.

Sinu investering

Kursuse maksumus on **10 eurot** iga kohtumise eest ehk kokku 70 eurot.

Kes on kursuse läbiviija?

Kursuse läbiviija on Martin Mark, kes on alates 2014. aastast Stanfordi ülikooli professori Dr BJ Foggi pisikeste harjumuste meetodi litsenseeritud koolitaja. Martin on aastate jooksul harjumuste loomist õpetanud erinevatel koolitustel nii noortele kuni ministriumite töötajatele, esinenud mitmel konverentsidel ja viinud läbi inglise keelset pisikeste harjumuste e-kursust.

Kursusel osalemiseks registreeru siin: www.revolutsioon.ee/iseendas

MTÜ Misso Avatud Noorteklubi ja MTÜ Revolutsioon esitlevad:

Motivatsioonikoolitus

Teeme selgeks, kuidas hoida end ja meeskonda tegusana, et meie kodukoha jaoks olulised algatused ja üritused korraldajate motivatsioonipuuduse tõttu ära ei kaoks.

Laupäeval, 26. jaanuaril
kell 10.00–15.00
Rõuges MTÜ Revolutsiooni ruumides

Koolitaja: DevelopDesign® konsultant
Kadri Kõiv

Tasuta

Registreerimine ja lisainfo:
info@revolutsioon.ee, +372 565 5410
www.revolutsioon.ee/missofest

Piiriveere Liider

Projekt “MissoFest” – koolitused Misso vabaühendustele

Trehvämi Rõugõn!

TOIMETAJA: Katre Palo, kommunikatsioon@rauge.ee
TIRAAŽ: 2444
KÜLJENDUS: Arman Projekt OÜ,
kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,
Rõuge alevik, tel 785 9312, www.rauge.ee
LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht
Toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud artikleid toimetada ja lühendada.

